

dojíždí, dá se čekající tramvaj do pohybu, by dojela na vlastní místo své zastávky, při čemž obě jedoucí tramvaje musí křižovati; že toto opatření je v zájmu bezpečnosti obecnstva, by nenastupovalo do tramvají křižujících, nýbrž jediné do tramvají stojících. Bylo nižšími soudy zjištěno, že Karel L., když stál mezi kolejemi na křižovatce vlaků, jedoucích mezi Přívozem a Vítkovicemi a se chystal k nastoupení do vlaku jedoucího do Vítkovic, při křižování obou vlaků byl zachycen, na protijedoucí vlak odhozen a tímto vlakem přejet a usmrcen. Tato zjištění nelze již v dovolacím řízení napadati a jest je položit za základ rozhodnutí dovolacího soudu, z tohoto zjištění však plyne, že vlaky křižovaly, než ještě bylo na vykázaném místě nastupování ukončeno. Jde tedy v souzené věci o »příhodu v dopravě« a jelikož touto příhodou způsobena byla smrt Karla L-a, ručí podnik za škodu tím vzešlou podle §§ 1325 až 1327 obč. zák., nedokáže-li některý z vyvíňovacích důvodů § 2 cit. zák. Jest tedy jen ještě řešiti otázku, zda se podniku zdařil důkaz, že usmrcený Karel L., tedy osoba třetí, za jejíž zavinění žalovaná strana neručí, příhodu v dopravě zavinil. Návoru, že sám zavinil příhodu, nelze přisvědčiti, jelikož Karel L. neměl vlivu na způsob, jak se křižování vlaků provádělo, zejména nemohl působiti k tomu, by vlaky křižovaly teprve tehdy, kdy cestující již sestoupili se stojících vlaků a do nich nastoupili. Leč spoluzavinil příhodu v dopravě tím, že se, jak bylo zjištěno, při blížení se vlaků postavil tak daleko do nejhořejšího úhlu obou se křižujících kolejí a to dokonce odvrácen od vlaku příjíždějícího z Vítkovic a, dívaje se jen na protivlak, příjíždějící z Přívozu, tedy na místě takovém, že musil býti při křižování vlakem zachycen. Právem zdůrazňuje odvolací soud, že Karel L. jednal tím velice neopatrně. Podle § 1297 obč. zák. předpokládá se od každého, kdo má zdravý rozum, že může vynaložiti tolik péle a pozornosti, jež může býti vynaložena při obyčejných schopnostech; nutno předpokládati tím více od toho, kdo chce použití dráhy, by nebezpečí spojenému s jejím provozem věnoval náležitou pozornost a nepostavil se tak blízko ke křižujícím se kolejím, že může býti zachycen vlakem. Dovolací soud sdílí názor nižších soudů, že zavinění usmrceného a zavinění podniku zákonem předpokládané jest stejné. V případě, o nějž tu jde, mohlo se úrazu zabrániti nejen tím, že křižování vlaků by se bylo provedlo v době, kdy cestující s vlaku již sestoupili a do něho nastoupili, tedy tím, že by se bylo dbalo při křižování vlaku onoho shora zmíněného opatření a pravidelného postupu, nýbrž i tím, že řidiči vlaku byli by dbali náležité pozornosti.

Čís. 8082.

Spory o nároky z opomenutí zákonné (smluvní) povinnosti k ohlášení k nemocenskému pojištění, jsou spory z pracovního poměru, patřícími před živnostenský soud. Okolnost, že živnostenský soud odmítl žalobu z důvodu, že jest příslušným rozhodčí soud nemocenské poji-

šťovny, není na závalu, by se řádný soud, na nějž byla věc napotom vznesena, neobíral otázkou své nepříslušnosti.

(Rozh. ze dne 25. května 1928, R I 361/28.)

Zaměstnanec domáhal se žalobou zadanou na obchodním soudě v Praze na zaměstnavateli zaplacení 5.840 Kč proto, že ho žalovaný nepřihlásil u příslušné nemocenské pojišťovny a tím mu způsobil škodu 5.840 Kč. Z téhož důvodu podal již před tím žalobu o zaplacení 5.000 Kč u živnostenského soudu v Praze, který usnesením ze dne 15. července 1927 žalobu odmítl, prohlásiv se k projednání tohoto sporu nepříslušným a vysloviv příslušnost rozhodčího soudu nemocenské pokladny. Žalobce podal na to žalobu o 5.840 Kč u zemského civilního soudu v Praze, který usnesením ze dne 17. října 1927 žalobu odmítl pro věcnou nepříslušnost, kterou žalovaný namítal, a vyslovil v důvodech tohoto svého usnesení, že příslušným jest obchodní soud v Praze, kterému také k návrhu žalobcovu podle § 261 c. ř. s. žalobu postoupil. U tohoto soudu vznesl žalovaný opět námitku věcné nepříslušnosti a dovozoval, že ku projednávání sporu jest příslušný jedině soud živnostenský. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepříslušnost soudu. Důvody: Námitka věcné nepříslušnosti není odůvodněna a poukazuje se žalovaný na ustanovení § 23 druhý odstavec zákona ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák., v jehož základě vydal živnostenský soud již své usnesení ze dne 15. července 1927. Ale přes to musil obchodní soud v Praze ve smyslu § 42 j. n. vysloviti z úřadu nepříslušnost z těchto důvodů: Zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. ustanovuje sice v § 17, že zaměstnavatel je povinen přihlásiti u příslušné nemocenské pojišťovny osoby u něho zaměstnané. Pojištění pro případ nemoci vzniká dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné, tedy dnem vstupu do práce (§ 7 cit. zák.). Opomenutím včasné přihlášky však nepozbývá zaměstnanec nároku proti pojišťovně (§ 20 cit. zák.) a má jej u příslušné nemocenské pojišťovny přihlásiti (§ 186 cit. zák.) po případě uplatňovati žalobou u rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny, který o takové žalobě rozhoduje výlučně (§ 196 cit. zák.). Tyto zákonné předpisy nelze obcházeti a pořadem práva postupovati proti zaměstnavateli k vydobytí takovýchto nároků, neboť soudy nejsou příslušné o podobných nárocích pořadem práva rozhodovati, ať se již uplatňují proti nemocenské pojišťovně nebo neprávem proti zaměstnavateli, jako v tomto případě. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil soudu první stolice, by, nehledě k odmítacímu důvodu, dále ve věci samé jednal. Důvody: Neprávem domnívá se žalovaná strana, provádějíc námitku věcné nepříslušnosti, že v projednávaném případě byl nebo jest povolán k rozhodnutí věci soud živnostenský, protože jde o nárok na náhradu z poměru služebního (§ 4 písm. c) zákona ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák. o soudech živnostenských). Neprávem však také soud první stolice vyslovil svou nepříslušnost proto, že žalobce jako zaměstnanec žalovaného podle § 7 (1), 20 (1) a 186

zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. již ipso iure protože ipso facto nabyl a ani opomenutím včasné přihlášky u příslušné nemocenské pojišťovny nemohl pozbyti svého nároku na pojistné dávky proti pojišťovně a že je má uplatňovati podle § 197 posléz citovaného zákona proti ní. Oba přehlízejí a přehlédli z části i živnostenský soud ve svém usnesení ze dne 15. července 1927, že žalobce proti žalovanému nenastupoval ani u živnostenského soudu ani u zemského civilního soudu a nyní u obchodního soudu v Praze o náhradu ze služebního poměru, jak ji má na mysli § 4 písm. c) zák. o soudech živnostenských — na př. o náhradu hotových výloh učiněných zaměstnancem za zaměstnavatele — ani o nároky na pojistné dávky patřící žalobci jako zaměstnanci proti příslušné nemocenské pojišťovně podle zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., nýbrž, že žalobce uplatňoval a uplatňuje nárok na náhradu škody. To jde na jevo jak z usnesení živnostenského soudu v Praze mluvícího výslovně o tom, že žalobce svůj nárok opírá o to, že žalovaný jej nepřihlásil u příslušné pojišťovny a způsobil mu tím škodu, ale vyplývá to ještě více z jedině směrodatných údajů žalobce (§ 41 odstavec první a druhý j. n.), že žalobce nedostál své smluvní povinnosti přihlásiti žalovaného do tří dnů t. j. 12. listopadu 1926 u Obchodní a úřednické nemocenské pojišťovny (§ 17 cit. zák. čís. 221 sb. z. a n. z r. 1924) a že tím žalobce pozbyl svého nároku proti této pojišťovně a utrpěl škodu v zažalované výši. Důvodně proto vytýká žalobce napadenému usnesení, že k rozhodování o takovémto nároku je příslušným jedině řádný soud (§ 1 j. n. § 1293 a násl. obč. zák.) a to obchodní soud v Praze, podle § 46 první odstavec j. n. vzhledem k odmítacímu usnesení zemského civilního soudu v Praze ze dne 17. října 1927. Rozhodčí soud nemocenské pojišťovny také proto nemůže býti příslušným, že tu nejde o žalobu proti »výměru« nemocenské pojišťovny vydanému podle § 187 cit. zák. čís. 221/1924 sb. z. a n.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu a vyslovil zároveň zmatečnost celého předchozího řízení a příslušnost živnostenského soudu.

D ů v o d y:

Nelze sdíleti názor rekursního soudu, že žalobce neuplatňoval náhradu škody ze služebního poměru. Žalobce uvedl v žalobě, že ho žalovaný přijal za zástupce a účetního a ujednal s ním, že ho přihlásí jako svého účetního a zástupce u nemocenské pokladny s příjmem průměrně 800 Kč měsíčně; v žalobě žalobce výslovně praví, že bylo povinností žalovaného, jednak povinností zákonnou a jednak smluvní, by ho do tří dnů přihlásil k nemocenskému pojištění. Není tedy žaloba opřena o to, že mezi žalobcem a žalovaným není služebního poměru; vždyť jen při jsoucnosti služebního poměru jest zaměstnanec již ze zákona účasten nemocenského pojištění. Tudíž věc jest ta, že strany nadbytečně učinily smluvní podmínkou to, co platilo podle zákona. Tato okolnost však nemění nic na podstatě věci. Jak již v rozhodnutí čís. 7496 sb. n. s. bylo

zásadně dovozeno, jest spory o nároky prýstící z opomenutí takové zákonné ohlašovací povinnosti čítati za spory z pracovního poměru, které podle § 4 zákona ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák. patří před živnostenské soudy. Jest pravda, že mezi stranami byl spor před živnostenským soudem o 5.000 Kč a že živnostenský soud v Praze usnesením ze dne 15. července 1927 odmítl tuto žalobu z toho důvodu, že prý jest podle § 196 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. příslušným rozhodčí soud nemocenské pojišťovny. Nerozhodl tedy živnostenský soud o tom, zda věc patří před řádné soudy, ač žalovaný tuto námitku činil. Proto není závady, by se nyní řádní soudové neobírali otázkou, zda jsou nepřislušní vzhledem k uvedené povaze žalobního nároku. Dále nevadí ani to, že žalovaný v tomto sporu, který byl původně zahájen u zemského soudu civilního v Praze, namítal před zemským civilním soudem příslušnost obchodního soudu a vyvolal tím usnesení podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. Podle § 42 j. n. jest k otázce, zda věc patří před řádné soudy, přihlížeti z moci úřadu v každém období řízení. Za tohoto stavu věci jest nezávažno, že a proč žalovaný již u zemského civilního soudu nevznesl námitku, že věc nepatří před řádné soudy a proč v rozporu se svým právním stanoviskem před živnostenským soudem učinil tak teprve před obchodním soudem. Předpis § 261 šestý odstavec věta poslední c. ř. s. nepřijde tu vůbec v úvahu.

Čís. 8083.

Společenstva výrobní a hospodářská (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Právní povaha »drahotního stavebního příspěvku« bytového družstva. Složení stavebního příspěvku má býti úplatou za určitý prospěch, který se členu za toto jeho plnění jasně a bezvýhradně zaručuje již předem. Pokud jest družstvo povinno vrátiti vpláťiteli stavební příspěvek.

(Rozh. ze dne 25. května 1928, Rv I 1522/27.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí čís. sb. 5825. Procesní soud první stolice uznal po té družstvo povinným, by zaplatilo Karlu S-ovi 20.000 Kč. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného družstva.

Důvody:

Předem jest se obíratí výtkou dovolávajícího se družstva, že prý soudy nižších stolic překročily hranici dopinění, které jim bylo uloženo rozhodnutím dovolacího soudu ze dne 9. března 1926, č. j. Rv I 2142/25 (sb. n. s. čís. 5825). Výtka tato není oprávněna, ježto dovolací soud mimo speciální pokyny, k nimž dán byl podnět skutkovými okolnostmi